

УДК:336.76

ГУРСЬКИЙ Д.Ю.

Київський національний торговельно-економічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ КОЕФІЦІЄНТНОГО АНАЛІЗУ ЯК ЗАСОБУ ОЦІНКИ ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Мета. *Визначення сучасних можливостей дослідження ліквідності банківської системи на основі застосування коефіцієнтного аналізу, оцінка ефективності обов'язкових нормативів ліквідності, як засобу індикативного регулювання та контролю ліквідності банківської системи. Дослідження напрямів удосконалення індикативних інструментів регулювання ліквідності на макрорівні, на основі вивчення міжнародного досвіду.*

Методика. *Основними методами дослідження є системний підхід (для визначення сутності ліквідності банківської системи) методи аналізу (аналіз виконання банками нормативів ліквідності). У статті проаналізовано методика оцінки ліквідності запроваджену положеннями Базельського комітету за банківського нагляду (Базель III)*

Результати. *Проаналізовано сутність поняття ліквідності банківської системи, основні підходи до її визначення та класифікації, проаналізовано засоби та можливості коефіцієнтного аналізу як методу оцінки та регулювання банківської ліквідності, визначено його основні якісні риси та недоліки, здійснено аналіз поточного стану ліквідності банківської системи України на основі дослідження показників виконання банками обов'язкових нормативів ліквідності, досліджено методологічні рекомендації, що запропоновані положеннями Базельського Комітету з банківського надзору, визначено перспективи їх впровадження в умовах глобалізації цих процесів у вітчизняному банківському секторі.*

Наукова новизна. *У статті визначено якісні та негативні риси коефіцієнтного аналізу, як методу оцінки ліквідності, проведено аналіз стану ліквідності банківської системи на основі оцінки показників виконання банками обов'язкових економічних нормативів. Надано рекомендації щодо оптимізації обов'язкові нормативів ліквідності, проаналізовано перспективи впровадження та імплементації міжнародних стандартів оцінки ліквідності запропонованих положеннями Базель III.*

Практична значимість. *Обґрунтовано проблеми застосування коефіцієнтного аналізу як методу оцінки ліквідності банківської системи. Проаналізовано можливості застосування міжнародних методів оцінки ліквідності, запроваджених положеннями Базель III.*

Ключові слова: *ліквідність банківської системи, коефіцієнтний аналіз, нормативи ліквідності, Базель III.*

Вступ. Банківська система будь якої економічно-розвинутої держави відіграє значну роль у розвитку економічних відносин. Вона забезпечує економічних суб'єктів необхідним обсягом фінансових ресурсів, сприяє руху капіталу, функціонуванню системи розрахунків та розвитку кредитних відносин. В умовах глобалізації світової економіки, підвищення непередбачуваності та невизначеності тенденцій на фінансових ринках провідних країн світу, величезна увага приділена дослідженню питання ліквідності як окремих банківських установ так і усієї банківської системи держави. Беручи до уваги багатогранність та широту поняття ліквідності, дослідження її як на макро так і на мікро рівнях є актуальним напрямом сучасних наукових досліджень.

Постановка завдання. Оскільки найважливішою функцією банківської системи виступає трансформація активів, залучення вільних ресурсів у економічних суб'єктів та їх подальше розміщення на більш вигідних умовах, а у більшості випадків і на інший строк, тому причиною виникнення ризику ліквідності виступає сама природа діяльності банківських установ.

Питанням аналізу проблем ліквідності як на мікро так і на макро рівнях в економічній літературі за останні роки надавалась значна увага. Проблемам теоретичних та методологічних підходів до визначення поняття ліквідності присвячені роботи провідних Українських вчених таких як Р.М. Набок, О.Г. Приходько, А. М. Герасимович, Я. В. Грудзевич, О. В. Дзюблюк, О.В. Деркач, Т.Т. Ковальчук, В.М. Кочетков, Л. М. Кіндрацька, В. В. Корнеєв, А. М. Мороз, Н.Р. Швець, І.Б. Івасів, Л.О. Примостка, О. Пернарівський, О.І. Лаврушин, І.В. Волошин, Т. Раєвська, Г.Т. Карчева, І.С. Гуцал, І.В. Сало, Е. Галицька, О.А. Криклій та інші. Значним внеском у розвиток питань управління банківською ліквідністю стали праці українських вчених В.І. Міщенко, А.В. Сомик. Науковці розкривають сутність ліквідності, подають різні методи до її прогнозування та управління. Проте, складність дослідження ліквідності зумовлюється багатофакторною природою цього явища.

Результати дослідження. Опрацювавши праці сучасних вчених з питань оцінки та прогнозування ліквідності, ми не знайшли чіткого системного підходу до визначення ліквідності банківської системи та методів її прогнозування та управління. На нашу думку, найбільш точно характеризує ліквідність банківської системи В.І. Міщенко, який визначає її як динамічний стан, який забезпечує своєчасність, повноту та безперервність виконання всіх грошових зобов'язань банківської системи країни, характеризує рівень її надійності та достатність коштів відповідно до потреб розвитку економіки [1. с.11.]. Ліквідність банківської системи виступає об'єктом управління центральними банками усіх країн світу. Управління ліквідністю є складним та довготривалим процесом, який здійснюється як на мікро так і на макро рівнях. Оцінка та прогнозування ліквідності центральним банком виступають першочерговими етапами у процесі управління нею.

Важливим етапом оцінки ліквідності банківської системи виступає визначення основних факторів, які справляють на неї суттєвий вплив. З цієї позиції постає принциповим розмежування ліквідності банківської системи на рівні. На жаль, наукові здобутки сучасних вчених не дають однозначної відповіді на питання класифікації та розмежування ліквідності. Е. Галицька, Л. Висоцька пропонують розглядати банківську ліквідність як трирівневу систему категорій, яка складається з таких елементів:

- рівень 1 - ліквідність активів та ліквідність пасивів,
- рівень 2 - ліквідність балансу банку та ліквідність банку,
- рівень 3 - ліквідність банківської системи [7. с.19].

Міжнародний науковий досвід має й інші підходи щодо визначення ліквідності. Одним з альтернативних підходів є розподіл складових ліквідності банківської системи на взаємопов'язану систему наступних факторів:

- ліквідності фондів;
- ліквідність центрального банку;
- ліквідність фінансового ринку.

Відповідно до досліджень Банку міжнародних розрахунків, ліквідністю фондів є здатність банків виконувати їхні зобов'язання, збільшувати або зменшувати їх ліквідні активи в залежності від строків погашення пасивів. Банк міжнародних розрахунків розглядає ліквідність фондів як здатність платоспроможних установ здійснювати обумовлені у формалізованому порядку платежі. Отже, ліквідність фондів фактично визначає ліквідність конкретного банку при умові його платоспроможності [3].

Ліквідність центрального банку є не що інше як його здатність до забезпечення потреб ліквідності фінансової системи та характеризує об'єм грошової маси, яким центральні банки оперують на фінансовому ринку.

Ліквідність фінансового ринку визначає здатність фінансових установ здійснювати залучення ліквідних коштів з міжбанківського ринку, та або розміщувати тимчасово вільні кошти. [2, с.10]

На нашу думку, найбільш доцільним у дослідженні ліквідності банківської системи є її поділ на макро та мікро рівень. Зазначену думку підтримує В.І. Міщенко, та конкретизує, що на мікрорівні процес управління ліквідності здійснюється шляхом саморегулювання в кожному окремому банку з урахування чинних нормативних вимог, а на макрорівні через реалізацію регулятивних функцій центральних банків.

Оскільки макрорівень – тобто ліквідність банківської системи перш за все залежить від ліквідності комерційних банків, основу підходу до її оцінки та прогнозування повинна зумовлювати поетапна оцінка основних її складових, тобто оцінка ліквідності комерційних банків та на основі отриманих даних - оцінка ліквідності банківської системи.

Серед основних підходів до оцінки ліквідності банку на сучасному етапі наукових досліджень виділяють методи внутрішньої та зовнішньої оцінки. Внутрішня оцінка ліквідності банку здійснюється переважно на основі аналізу балансових даних. До таких методів можна віднести коефіцієнтний аналіз та аналіз грошових потоків. Метод зовнішньої оцінки ліквідності банку засновується на оцінці платоспроможності банку та аналізі вибуття активів та зобов'язань. [4, с.22]

Серед методів оцінки ліквідності банку найбільш доступним та поширеним виступає саме коефіцієнтний аналіз. Доступність коефіцієнтного аналізу зумовлюється його тісним зв'язком з балансовими даними, у більшості випадків розрахунок здійснюється шляхом співвідношення різних статей активів та пасивів. На противагу методам зовнішньої оцінки, інформація необхідна для проведення коефіцієнтного аналізу є більш доступною. Коефіцієнтний аналіз дає змогу проводити аналіз ліквідності, незважаючи на розміри фінансової установи, а також дає можливість здійснення оперативного контролю з боку органів банківського нагляду. У більшості випадків коефіцієнти ліквідності переважно розраховують як співвідношення між різними статтями активів та пасивів.

Поданий у таблиці 1 перелік коефіцієнтів не є вичерпним. Банки можуть самостійно розробляти відповідні групи внутрішньобанківських коефіцієнтів, відповідно до специфіки своєї діяльності. Серед коефіцієнтів найбільш поширеним є показник миттєвої ліквідності, який розраховується як відношення високоліквідних активів до поточних зобов'язань банку. Його інтерпретація знаходить своє відображення в системі обов'язкових нормативів ліквідності регламентованих Національним банком. Норматив миттєвої ліквідності (Н4) визначається як співвідношення високоліквідних активів до поточних зобов'язань банку. Він

характеризує мінімальний обсяг високоліквідних активів, необхідний для забезпечення виконання поточних зобов'язань протягом одного операційного дня. Нормативне значення коефіцієнта Н4 повинно бути не менше 20%.

Таблиця 1. Коефіцієнти ліквідності (складено на підставі [4])

1. Коефіцієнт миттєвої ліквідності	$K_{мл} = (K_k + K_{кр}) / Д$	Визначає можливість банку погасити за рахунок високоліквідних активів зобов'язання за депозитами
2. Коефіцієнт загальної ліквідності	$K_{зл} = A / З$	Визначає можливість банку в погашенні зобов'язань за рахунок всіх активів
3. Коефіцієнт відношення високоліквідних активів до робочих	$K_{вл} = A_{вл} / A_p$	Характеризує частку високоліквідних активів до робочих
4. Коефіцієнт ресурсної ліквідності	$K_{рл} = A_d / З$	Характеризує забезпечення дохідними активами банку його зобов'язань
5. Коефіцієнт ліквідного співвідношення виданих кредитів і залучених депозитів (з метою визначення незбалансованої ліквідності)	$K_c = K_p / Д$	Визначає відношення виданих кредитів до залучених депозитів, визначає незбалансовану ліквідність
6. Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	$K_{глз} = (A_{вл} + A_m) / З$	Розкриває здатність банку погасити зобов'язання за рахунок високоліквідних активів та за рахунок реалізації майна
7. Коефіцієнт співвідношення виданих кредитів до залучених депозитів	$K_{вк} = (B_k) / ЗД$	Коефіцієнт характеризує співвідношення незбалансованості ліквідності відповідно до здійснених операцій.

Норматив поточної ліквідності (Н5) визначається як співвідношення активів з кінцевим строком погашення до 31 дня до зобов'язань банку з кінцевим строком погашення до 31 дня. Цей норматив характеризує мінімально необхідний обсяг активів банку для забезпечення виконання поточного обсягу зобов'язань протягом одного календарного місяця. Нормативне значення коефіцієнта Н5 повинно бути не менше 40%.

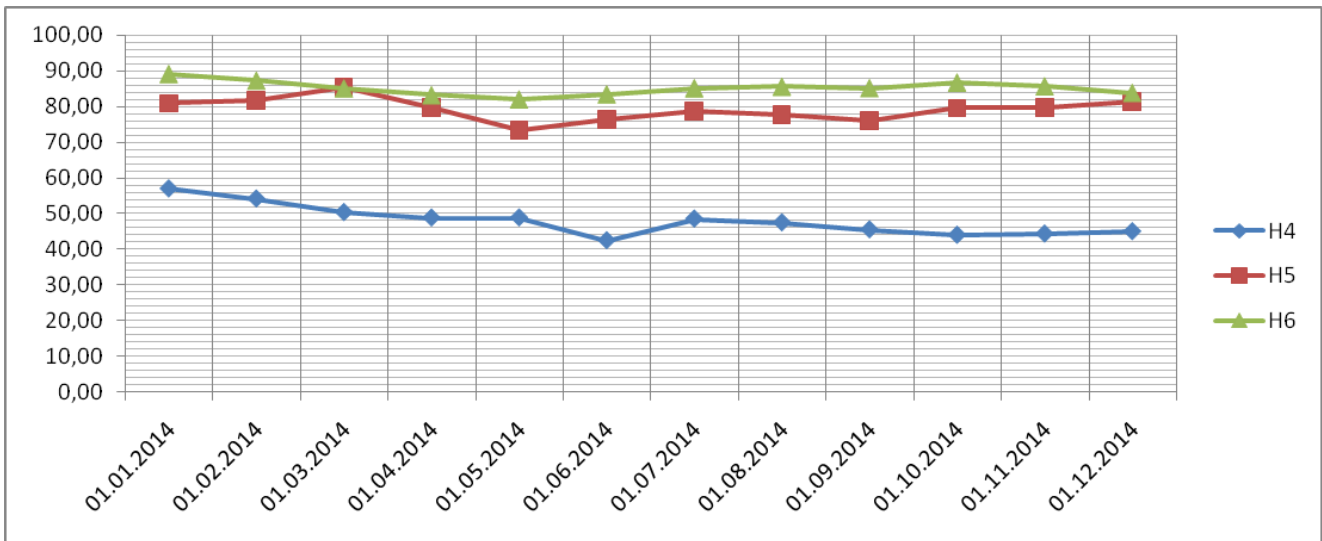
Норматив короткострокової ліквідності (Н6) визначається як співвідношення ліквідних активів до зобов'язань з кінцевим строком погашення до одного року. Він визначає мінімально необхідний обсяг активів для забезпечення виконання своїх зобов'язань протягом одного року. Нормативне значення коефіцієнта Н6 повинно бути не менше 60%. [5]

Нормативи ліквідності відіграють важливу роль в повсякденній операційній діяльності банківських установ. По-перше, це пов'язано з необхідністю до реального

виконання зобов'язань перед клієнтами - банківські установи повинні мати необхідний запас ліквідності, по друге, це пов'язано з вимогами національного банку щодо постійного виконання обов'язкових нормативів. На практиці банки, які допускають порушення нормативу ліквідності, підпадають не лише під санкції Національного банку, але і наражаються на небезпеку бути ізольованими від ресурсів міжбанківського ринку. Таким чином, виконання нормативів ліквідності виступає важливою складовою в операційній діяльності.

На рисунку 1 представлено узагальнені данні щодо виконання банками нормативів ліквідності за 2014р.. Статистична інформація свідчить про наявність достатнього запасу високоліквідних активів в банківській системі, у порівнянні з нормативними значеннями, Н4 по банківській системі перевиконано більш ніж у два рази. Аналізуючи усереднену інформацію щодо виконання нормативів ліквідності, слід також урахувати, що відображені дані не включають критичних значень нормативу окремих банків. Оцінюючи стан ліквідності, важливо зосередити увагу на якості ліквідних активів, представлених банком у своїй фінансовій звітності. Уніфікований підхід до розрахунку нормативів ліквідності не виключає можливостей щодо маніпулювання інформацією та штучного збільшення ліквідних активів. До таких операцій можливо віднести операції з залучення міжбанківських кредитів наostro рахунки банку кредитора, що збільшує активну базу, та тим самим збільшує значення нормативу миттєвої ліквідності, перерахування коштів афілійованих юридичних осіб на депозитні рахунки, з достроковим розірванням (як правило на наступний робочий день) депозитної угоди та поверненням коштів на поточні рахунки.

Нажаль зазначені операції з маніпулювання показниками ліквідності є непоодинокими, про що свідчить динаміка виконання нормативів ліквідності «проблемних» банків, в яких криза ліквідності спричинила до затримки виконання зобов'язань перед клієнтами та здійснення заходів щодо введення тимчасової адміністрації. На сьогодні такі випадки непоодинокі, зниження рівня довіри - відтік капіталу. Девальвація національної валюти та значне загострення соціально-політичних конфліктів у 2014 році спровокували виведення з ринку низки банківських установ. Станом на 01.10.2014р. кількість банків що мали ліцензію НБУ становила 168. Слід зауважити, що протягом перших дев'яти місяців 2014р. НБУ було прийнято рішення щодо відкликання ліцензій 13 банківських установ, до 32 банківських установ запроваджено тимчасову адміністрацію. Варто зазначити, що низку банків було визнано неплатоспроможними через недотримання законодавства з питань фінансового моніторингу (ПАТ «ПРАЙМБАНК», ПАТ «ВБР БАНК», ПАТ «ГРІНБАНК»).

Рис. 1. Динаміка виконання нормативу нормативів ліквідності, загалом по банківській системі (2014р.)

Проаналізувавши інформацію подану у табл.2, можна зробити висновки, що вказані банки не мали порушень в нормативах ліквідності, проте напередодні введення до них тимчасової адміністрації мали проблеми з платоспроможністю (окрім ПАТ «ВБР»), про що вказували численні звернення клієнтів банку (інформація отримана із засобів масової інформації). Подана інформація підтверджує що фактично неплатоспроможні банки, номінально мають достатній для роботи рівень ліквідних активів. Вочевидь, що вказані фінансові установи вдавалися до певних маніпуляцій з балансовими статтями за для забезпечення номінальної ліквідності та підтримки ділової репутації. Зазначена ситуація вказує на недоліки у методиці розрахунку показників ліквідності, зокрема, перспективним кроком до підвищення ефективності є виключення з методики розрахунку статей балансу, за якими при допомозі фіктивних операцій можливо збільшити базу високоліквідних активів. На нашу думку, з методики розрахунку нормативу миттєвої ліквідності потрібно виключити залишки активів у національній валюті, що обліковуються на ностро рахунках відкритих у банках резидентах, окрім коштів за кліринговими операціями.

Таблиця 2. Середні значення нормативів ліквідності окремих банків
 (за останні 6 місяців до введення тимчасової адміністрації, складено автором)

ПАТ «ВіЕйБі Банк»							
	01.05.2014	01.06.2014	01.07.2014	01.08.2014	01.09.2014	01.10.2014	01.11.2014
H4	147,44	108,04	94,48	73,24	45,68	31,04	34,25
H5	109,48	73,02	63,07	54,32	45,36	52,36	52,24
H6	72,63	82,54	79,30	80,26	80,63	82,97	83,87
ПАТ «ВБР»							
	01.05.2014	01.06.2014	01.07.2014	01.08.2014	01.09.2014	01.10.2014	01.11.2014
H4	78,17	90,42	64,44	65,70	93,13	85,89	102,28
H5	158,41	230,64	243,59	230,50	295,34	241,37	355,15
H6	106,14	115,86	120,40	119,00	129,59	131,91	158,72

Продовження Таблиці 2

ПАТ «КБ «АКСІОМА»							
	01.05.2014	01.06.2014	01.07.2014	01.08.2014	01.09.2014	01.10.2014	01.11.2014
H4	67,80	54,16	57,62	55,85	65,71	67,02	31,08
H5	92,61	83,88	71,21	72,51	71,18	84,59	84,41
H6	455,99	412,51	415,56	353,52	360,09	363,42	292,69
ПАТ «ТЕРРА БАНК»							
	01.02.2014	01.03.2014	01.04.2014	01.05.2014	01.06.2014	01.07.2014	01.08.2014
H4	163,35	129,75	98,70	136,91	118,21	101,21	90,91
H5	102,93	73,67	61,39	66,18	53,47	47,75	51,36
H6	104,14	95,49	91,36	87,66	89,36	91,42	93,59

Засоби підтримки оптимального рівня ліквідності зі сторони центрального банку щодо приведення ліквідності банківської системи до адекватного рівня залишаються вагомим питанням у розробці нормативної складової законодавства. Важливо зазначити, що ліквідність на всіх етапах розвитку банківської діяльності була вагомим об'єктом аналізу та управління. Поява нових підходів щодо прогнозування та регулювання ліквідністю банківської системи - у розрізі міжнародного досвіду - була спричинено впливом світової фінансової кризи 2008 року, яка зруйнувала звичні засади управління ризиком ліквідності та потребувала появи нових загальних умов управління активами банківських установ.

У відповідь на кризу, Базельський комітет з банківського нагляду в якості своєї першої задачі посилив вимоги до банківського капіталу за допомогою прийняття угоди Базель III. Друге завдання Базельського комітету полягало в розробці нових стандартів ліквідності для глобальних банків. У пакеті реформ Базель III введено принципово нові коефіцієнти аналізу ліквідності:

- показник покриття ліквідності (Liquidity coverage ratio, LCR);
- показник стабільного фінансування, нетто-фондування (Net stable funding ratio).

Метою впровадження Базельським комітетом показника покриття ліквідності (LCR) є визначення обсягу високонадійних і ліквідних активів для покриття неочікуваного відтоку коштів протягом короткотермінового періоду (30 днів). Показник покриття ліквідності (LCR) розраховується як відношення запасу ліквідних активів (HQLA) та можливих чистих грошових відтоків за 30-денний період (NCO) і повинен становити понад 100 %.

$$1.1. LCR = \frac{HQLA}{NCO} \geq 100\%$$

Показник чистого стабільного фінансування (NSFR) визначається як відношення наявних стабільних джерел фінансування (SF) до необхідного обсягу стабільного фінансування (RSF). Він повинен становити понад 100 %. Мета впровадження показника – забезпечити стабільне фінансування за умови безперервної роботи банку протягом року за специфічним стресовим сценарієм [9].

$$1.2. NSFR = \frac{SF}{RSF} \geq 100\%$$

Показник покриття ліквідності має схожі методи дослідження стану ліквідних активів з нормативом поточної ліквідності Н5, який визначає відношення активних та пасивних статей балансу станом погашення до 31 дня, але при цьому граничне значення коефіцієнту, запропоноване базельським комітетом не менш як 100% покриття, більш ніж у два рази перевищує значення регламентованого коефіцієнта ліквідності Н5, встановленого в Україні. Коефіцієнт поточної ліквідності використовує лише наявні балансові показники, та на противагу коефіцієнту LCR не враховує можливі шоківі сценарії відтоку активів, що вказує на значне підвищення вимог Базель III поряд з Українським банківським законодавством. Важливо підкреслити, що аналіз виконання вітчизняними банками нормативу поточної ліквідності свідчить про достатній запас ліквідності по банківській системі поряд з регламентованими мінімальними значеннями, але у свою чергу, максимальне значення Н5 по банківській системі не перевищувало 90%, що у порівнянні з нормами Базель III є недостатнім.

За своєю суттю положення Базель III сприяють посиленню контролю за якістю ліквідних активів та посиленню фінансової стійкості банківського сектору. Але, наразі, для економіки України, фінансовий сектор якої працює в умовах визначених ще стандартами Базель I, миттєва інтеграція банківської системи до норм Базель III є неможливою та призведе до значного скорочення банківського сектору, оскільки вітчизняні банківські установи не готові до виконання вищевказаних норм ліквідності і потребують капіталізації та збільшення бази ліквідних активів. На сьогоднішній день Базель III є важливим орієнтиром, який повинен використовувати Національний Банк України у процесі оздоровлення та підвищення ефективності банківської системи, але до імплементації його основних положень фінансовий сектор України повинен пройти низку реформ, зокрема - зменшення тіньової економіки, стабілізації валютного ринку та виведення з ринку проблемних фінансових установ.

Висновки. Важливим інструментарієм пруденційного нагляду центрального банку у сфері ліквідності є встановлення обов'язкових нормативів ліквідності. При цьому, нормативи ліквідності, окрім засобу моніторингу поточного стану, є важливим інструментом регулювання. Встановлюючи нормативи ліквідності, Національний банк України запровадив законодавчо визначений мінімальний обсяг співвідношення певних груп пасивів до необхідних на їх погашення активів. Показники виконання нормативів ліквідності по банківській системі України за 2014р. свідчать про достатній запас ліквідності у порівнянні з мінімальними регламентованими значеннями. Утім, уніфікований підхід до побудови системи нормативів не може виключати граничні мінімальні значення та фактичні порушення нормативів зі сторони окремих фінансових установ, а методика розрахунку може допускати факти, за яких фінансова установа має можливість маніпулювати показниками, оптимізуючи деякі статті балансу та приведення їх до нормативних значень. За таких умов важливим кроком для більш точного визначення поточного стану ліквідності є оптимізація методологічних засад розрахунку нормативів. Важливою передумовою цього процесу є виключення з розрахунку активів, які за своєю практичною сутністю не є ліквідними. Перспективний кроком, зумовлюючи практичні можливості до оптимізації балансових статей банків в Україні, є неврахування до розрахунку нормативів ліквідності банків

резидентів коштів, що знаходяться на коррахунках банків кореспондентів у національній валюті, окрім коштів призначених для клірингових операцій.

Список використаних джерел

1. Ліквідність банківської системи України: Науково-аналітичні матеріали. Вип. 12 / В.І. Міщенко, А.В. Сомик та ін. – К.; Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. – 180 с.
2. Liquidity (risk) Concepts definitions and interactions Working Paper Series no1008 / February 2009 // [Електронний ресурс]
Режим доступу: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecbwp1008.pdf>
3. Mathias Drehmann, Kleopatra Nikolaou BIS Working Papers №316/ Funding liquidity risk: definition and measurement. July 2010 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/work316.pdf>
4. Ліквідність банку: окремі аспекти управління та світовий досвід регулювання і нагляду: Науково-аналітичні матеріали. Вип. 11 /В.С. Стельмах, В.І. Міщенко, В.В. Крилова, Р.М. Набок, О.Г. Приходько, Н.В. Грищук. – К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень. 2008. – 220 с.
5. Інструкція НБУ “Про порядок регулювання діяльності банків в Україні” від 28.08.2001 р. № 368
6. Про регулювання Національним банком України ліквідності банків України: Положення, затверджене постановою Правління Національного банку України від 30.04.2009 р. № 259.
7. Галицька Е., Висоцька Л. Удосконалення системи показників ліквідності комерційних банків // Банківська справа. – 2002. – № 2. – С. 19-25
8. Grey S. Central Bank management of surplus liquidity / Handbooks in Central Banking Lecture Series no. 6. – august 2006// [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.bankofengland.co.uk/education/ccbs/handbooks_lectures.htm
9. Basel Committee on Banking Supervision/ Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools. January 2013// [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/bcbs238.pdf>

ПЕРСПЕКТИВЫ КОЭФФИЦИЕНТНОГО АНАЛИЗА КАК СРЕДСТВА ОЦЕНКИ ЛИКВИДНОСТИ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ

ГУРСКИЙ Д. Ю.

Киевский национальный торгово-экономический университет

Цель. Исследование современных возможностей оценки ликвидности банковской системы на основе применения коэффициентный анализа, оценка эффективности обязательных нормативов ликвидности, как средства индикативного регулирования и контроля ликвидности банковской системы. Исследование направлений усовершенствования, индикативных инструментов регулирования ликвидности на макроуровне, на основе изучения международного опыта.

Методика. Основными методами исследования является системный подход (для определения сущности ликвидности банковской системы) методы анализа (анализ выполнения банками нормативов ликвидности). В статье проанализирована методика оценки ликвидности, представленная в положениях Базельского комитета по банковскому надзору (Базель III)

Результаты. Проанализировано сущность понятия ликвидность банковской системы, основные подходы к ее определению и классификации, проанализированы средства и

возможности коэффициентный анализа как метода оценки и регулирования банковской ликвидности, определены его основные качественные черты и недостатки, проведен анализ текущего состояния ликвидности банковской системы Украины, на основе исследования показателей выполнения банками обязательных нормативов ликвидности, исследованы методологические рекомендации, предложенные положениями Базельского Комитета по банковскому надзору, определены перспективы их внедрения в условиях глобализации этих процессов в отечественном банковском секторе.

Научная новизна. В статье определены качественные и черты коэффициентный анализа, как метода оценки ликвидности, проведен анализ состояния ликвидности банковской системы на основе оценки показателей выполнения банками обязательных экономических нормативов. Предложены рекомендации по оптимизации обязательных нормативов ликвидности, проанализированы перспективы внедрения и имплементации международных стандартов оценки ликвидности предложенных положениями Базель III.

Практическая значимость. Обоснованно проблемы применения коэффициентного анализа как метода оценки ликвидности банковской системы. Проанализированы возможности применения международных методов оценки ликвидности, введенных положениями Базель III.

Ключевые слова: ликвидность банковской системы, коэффициентный анализ, нормативы ликвидности, Базель III.

PROSPECTS OF RATIO ANALYSIS AS A MEAN OF EVALUATION OF THE LIQUIDITY OF THE BANK SYSTEM

GURSKY D.

Kyiv National University of Trade and Economics

Purpose. Determination of modern opportunities of research the banking liquidity through the use of ratio analysis, estimation of efficiency of mandatory liquidity ratios as a means of indicative regulation and control liquidity of the banking system. Investigation directions to improve the means of indicative liquidity regulation at the macro level, based on the study of international experience.

Methods. Systematic approach (to determine the nature of liquidity of the bank system) methods of analyze (analyze of performance bank liquidity ratios). The article analyzes the methodology for assessing liquidity provisions introduced by the Basel Committee on Banking Supervision (Basel III)

Findings. The essence of the concept of banking system liquidity, the basic approach to its definition and classification, analysis tools and features as ratio analysis method and regulation of bank liquidity, its main qualitative features and shortcomings, analyzes the current state of liquidity of the Ukraine banking system, based on research of mandatory liquidity ratios indicators, defines methodological recommendations proposed by the Basel Committee on Banking supervision, and prospects for its implementation in the context of globalization processes of domestic banking sector.

Originality. The article defines the quality and negative traits ratio analysis as a method of assessing the liquidity, provided the analysis of the banking system liquidity based on the assessment of the mandatory liquidity ratios. Proposed the recommendations for optimizing mandatory liquidity ratios, explored prospects of implementation the international standards in assessing the liquidity proposed by Basel III.

Practical value. Grounded use of ratio analyses as a method of assessing the liquidity of the banking system. The possibilities of applying international methods for assessing liquidity provisions introduced by Basel III.

Keywords: banking system liquidity ratio analysis, liquidity ratios, Basel III.